

ΟΤΑΝ Η ΚΑΡΜΕΛΑ ΜΟΥ ΧΑΡΙΣΕ ΕΝΑ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΚΕΡΑΣ, ίσως και να είχε προβλέψει κάποιες από τις συνέπειες. Δεν θα ’λεγα την Καρμέλα κακόβουλη, απλώς τυχαίνει να έχει παράξενη αίσθηση του χιούμορ. Το ακουστικό κέρας ήταν αναμφίβολα εξαιρετικό στο είδος του, χωρίς να είναι ιδιαίτερα μοντέρνο. Ήταν, όμως, πανέμορφο, με επίστρωση από ασημένια και σεντεφένια μοτίβα και με σχήμα μεγαλοπρεπούς καμπύλης σαν κέρατο βούβαλου. Δεν ήταν η αισθητική του αντικειμένου το μόνο του χαρακτηριστικό· το ακουστικό κέρας ενίσχυε σε τέτοιο βαθμό τον ήχο, που οι συνηθισμένες συζητήσεις γίνονταν ευκρινέστατες ακόμα και στ’ αφτιά μου.

Σ’ αυτό το σημείο οφείλω να πω ότι καμία από τις αισθήσεις μου δεν έχει ούτε κατ’ ελάχιστον εξασθενήσει με το πέρασμα του χρόνου. Η όρασή μου παραμένει εξαιρετική, αν και βάζω γυαλιά όταν διαβάζω, δηλαδή σχεδόν ποτέ. Όντως, οι ρευματισμοί έχουν προκαλέσει μια μικρή κύρτωση στον σκελετό μου. Αυτό όμως δεν μ’ εμποδίζει να βγαίνω βόλτα όταν ο καιρός είναι ήπιος και να σκουπίζω το δωμάτιό μου μια φορά τη βδομάδα, τις Πέμπτες, μια άσκηση ωφέλιμη όσο και εποικοδομητική. Σ’ αυτό το σημείο θα μπορούσα να προσθέσω ότι συνεχίζω να θεωρώ τον εαυτό μου χρήσιμο μέλος της κοινωνίας και πιστεύω ότι μπορώ ακόμα να είμαι ευχάριστη και διασκεδαστική όταν το επιτρέπουν οι περιστάσεις. Το γεγονός ότι είμαι φαφούτα και ότι δεν μπόρεσα ποτέ να βάλω μασέλα, καθόλου δεν με στενοχωρεί — δεν χρειάζεται να δαγκώσω κάποιον και εύκολα βρίσκω κάθε

λογής μαλακές τροφές, εύπεπτες για το στομάχι. Πολτοποιημένα λαχανικά, σοκολάτα και ψωμί βρεγμένο με ζεστό νερό αποτελούν τη βάση της απλής διατροφής μου. Δεν τρώγω κρέας γιατί πιστεύω ότι είναι λάθος να αφαιρούμε τη ζωή από τα ζώα και, εξάλλου, δεν είναι εύκολο να το μασήσω.

Είμαι πλέον στα ενενήντα δύο κι εδώ και περίπου δεκαπέντε χρόνια ζω μαζί με τον γιο μου και την οικογένειά του. Το σπίτι βρίσκεται σε μία αστική περιοχή και στην Αγγλία θα περιγραφόταν ως ημιανεξάρτητη βίλα με μικρό κήπο. Δεν ξέρω πώς το λένε εδώ, αλλά μάλλον είναι κάτι αντίστοιχο του «ευρύχωρη κατοικία σε πάρκο» στα ισπανικά. Αυτό δεν ισχύει· το σπίτι δεν είναι επ' ουδενί ευρύχωρο, είναι στενό, και τίποτα δεν θυμίζει πάρκο, ούτε κατ' ιδέαν. Υπάρχει, όμως, μια ωραία αυλή στο πίσω μέρος, που τη μοιράζομαι με τις δυο γάτες μου, μια κότα, την υπηρέτρια και τα δυο της παιδιά, μερικές μύγες και έναν κάκτο που λέγεται αγαύη.

Το δωμάτιό μου βλέπει σ' αυτή την όμορφη πίσω αυλή, πράγμα πολύ βολικό καθώς δεν υπάρχουν σκαλιά να μ' εμποδίζουν να βγαίνω εκεί — αρκεί απλώς ν' ανοίξω την πόρτα και απολαμβάνω τα αστέρια το βράδυ ή τη λιακάδα νωρίς το πρωί, τη μόνη ώρα που αντέχω το φως του ήλιου. Η υπηρέτρια, η Ροζίνα, είναι μια Ινδιάννα με δύσθυμο χαρακτήρα, που ως επί το πλείστον δείχνει να μην τα έχει καλά με την υπόλοιπη ανθρωπότητα. Πιστεύω ότι δεν με κατατάσσει σε κάποια ανθρώπινη κατηγορία, συνεπώς η σχέση μας δεν είναι κακή. Η αγαύη, οι μύγες κι εγώ είμαστε πλάσματα που καταλαμβάνουν τον πίσω κήπο, είμαστε στοιχεία του τοπίου και ως τέτοια είμαστε αποδεκτά. Οι γάτες είναι άλλο θέμα. Η ιδιαίτερη φύση τους προκαλεί στη Ροζίνα ξεσπάσματα χαράς ή οργής, ανάλογα με τα κέφια της. Μιλά στα γατιά, αλλά δεν μιλά ποτέ στα παιδιά της, παρόλο που νομίζω ότι τα συμπαθεί με τον τρόπο της.

Ποτέ δεν μπόρεσα να καταλάβω αυτήν τη χώρα και αρχίζω να φοβάμαι ότι ποτέ πλέον δεν θα επιστρέψω στον βορρά, ότι δεν θα τα καταφέρω να ξεφύγω από δω. Δεν πρέπει, όμως, να απελπίζομαι,

μπορεί να συμβούν και θαύματα — και πολύ συχνά όντως συμβαίνουν. Ο κόσμος πιστεύει ότι πενήντα χρόνια φτάνουν και περισσεύουν για να επισκεφθεί κανείς οποιαδήποτε χώρα, επειδή συνήθως είναι πάνω από τη μισή μας ζωή. Για μένα τα πενήντα χρόνια δεν είναι τίποτε περισσότερο από ένα χρονικό διάστημα κατά το οποίο έχω μείνει κολλημένη σε ένα μέρος όπου στην πραγματικότητα δεν θέλω καθόλου να βρίσκομαι. Τα τελευταία σαράντα πέντε χρόνια προσπαθώ να φύγω μακριά. Με κάποιον τρόπο δεν τα κατάφερα ποτέ· κάποια μάγια πρέπει να με κρατούν δεμένη σ' αυτήν τη χώρα. Κάποτε θα ανακαλύψω γιατί έμεινα εδώ τόσον καιρό ενώ συνεχώς ονειρεύομαι ελάφια και χιόνια, κερασιές και λιβάδια, το κελάηδισμα της τσίχλας.

Η Αγγλία δεν είναι πάντα το επίκεντρο αυτών μου των ονείρων. Μάλιστα, δεν πολυθέλω να μείνω στην Αγγλία παρόλο που θα πρέπει να επισκεφθώ τη μητέρα μου στο Λονδίνο· έχει γεράσει πια, αν και χαίρει άκρας υγείας. Εκατόν δέκα χρονών δεν είναι και τόσο μεγάλη ηλικία — από βιβλικής απόψεως τουλάχιστον. Ο Μάργκρεϊβ, ο βαλές της μητέρας μου, ο οποίος μου στέλνει καρτ ποστάλ με τα ανάκτορα του Μπάκιγκχαμ, μου λέει ότι παραμένει πολύ δραστήρια στο αναπηρικό της αμαξίδιο, αν και πραγματικά δεν ξέρω πώς μπορεί κανείς να είναι δραστήριος σε ένα αναπηρικό αμαξίδιο. Λέει ότι έχει χάσει ένα μεγάλο μέρος της όρασής της, αλλά δεν έχει μούσι, μάλλον υπαινισσόμενος μια φωτογραφία μου που έστειλα πέρυσι ως χριστουγεννιάτικο δώρο, όπου, πράγματι, έχω ένα κοντό γκρίζο μούσι που, όσοι σκέφτονται συμβατικά, θα το έβρισκαν αποκρουστικό. Προσωπικά το βρίσκω μάλλον επιβλητικό.

Θα έμενα στην Αγγλία λίγες εβδομάδες και μετά θα ακολουθούσα το όνειρο της ζωής μου, θα διέσχιζα τη Λαπωνία πάνω σε ένα όχημα που θα το έσερναν σκυλιά, μαλλιαρά σκυλιά.

Όλα αυτά είναι μια παρέκκλιση και δεν θέλω να νομίζει κανείς ότι τρέχει αλλού το μυαλό μου· τρέχει, αλλά ποτέ πιο γρήγορα απ' όσο θέλω εγώ.

Έτσι, ζω με τον Γκάλαχαντ — κυρίως στην πίσω αυλή.

Ο Γκάλαχαντ έχει μία αρκετά μεγάλη οικογένεια και επ' ουδενί δεν μπορεί να θεωρηθεί πλούσιος. Τα βγάζει πέρα με τον χαμηλό μισθό που παίρνουν οι διπλωματικοί υπάλληλοι, όσοι, βέβαια, δεν είναι πρέσβεις. (Αυτοί, απ' ό,τι έχω μάθει, αμείβονται αδρά από το κράτος.) Είναι παντρεμένος με την κόρη του διευθυντή ενός εργοστασίου τσιμέντου, που τη λένε Μιούριελ· οι γονείς της είναι Άγγλοι. Η Μιούριελ έχει πέντε παιδιά, εκ των οποίων το μικρότερο εξακολουθεί να ζει εδώ μαζί μας. Το αγόρι αυτό, ο Ρόμπερτ, είναι είκοσι πέντε χρόνων τώρα και δεν έχει παντρευτεί ακόμα. Δεν είναι ευχάριστος χαρακτήρας και από μικρός φερόταν με σκληρότητα στα γατιά. Κυκλοφορεί επίσης με μια μοτοσυκλέτα και ήταν αυτός που έφερε για πρώτη φορά στο σπίτι μια τηλεόραση. Από εκείνη τη στιγμή και μετά, οι επισκέψεις μου στους μπροστινούς χώρους της κατοικίας μας άρχισαν να γίνονται όλο και πιο αραιές. Αν ποτέ εμφανιστώ τώρα εκεί, αυτό θα γίνει μάλλον με μορφή φαντάσματος, αν μου επιτρέπετε. Φαίνεται ότι η υπόλοιπη οικογένεια ανακουφίστηκε με την απομάκρυνσή μου, καθώς οι καλοί μου τρόποι στο φαγητό είχαν αρχίσει να γίνονται απρόβλεπτοι. Με την πάροδο του χρόνου, είναι αλήθεια, αποκτάς κάποιου είδους αναισθησία απέναντι στους άλλους· για παράδειγμα, στα σαράντα μου θα δίσταζα να δοκιμάσω πορτοκάλια μέσα σε ένα κατάμεστο τραμ ή λεωφορείο, σήμερα, όμως, όχι μόνο θα 'τρωγα πορτοκάλια χωρίς ενδοιασμό, αλλά θα γευμάτιζα κανονικά και ανερυθρίαστα μέσα σε οποιοδήποτε δημόσιο μέσο μεταφοράς, κατεβάζοντας και ένα ποτηράκι πόρτο που με τρατάρω πότε-πότε σε έκτακτες περιστάσεις.

Παρ' όλ' αυτά φροντίζω να είμαι χρήσιμη και να βοηθώ στην κουζίνα που βρίσκεται δίπλα στο δωμάτιό μου. Καθαρίζω λαχανικά, ταΐζω την κότα και, όπως προανέφερα, φέρνω εις πέρας και άλλες κοπιαστικές δραστηριότητες, όπως να σκουπίζω το δωμάτιό μου τις Πέμπτες. Δεν δημιουργώ κανένα πρόβλημα και φροντίζω για την προσωπική μου υγιεινή χωρίς τη συνδρομή κανενός.

Η κάθε εβδομάδα φέρνει μαζί της και ορισμένες ήπιες απολαύσεις· τις βραδιές με καλό καιρό απολαμβάνουμε τον ουρανό, τα αστέρια

και, φυσικά, τη σελήνη στις διάφορες φάσεις της. Τις Δευτέρες με γλυκό καιρό περπατώ δύο τετράγωνα για να επισκεφθώ τη φίλη μου την Καρμέλα. Μένει σ' ένα μικρό σπιτάκι μαζί με την ανιψιά της, η οποία φτιάχνει τούρτες για ένα σουηδικό τεϊοποιείο κι ας είναι Ισπανίδα. Η Καρμέλα έχει μια πολύ ευχάριστη ζωή και είναι γνήσια διανοούμενη. Διαβάζει βιβλία με ένα κομψό φασαμέν και σχεδόν ποτέ δεν μονολογεί ακατάληπτα όπως εγώ. Πλέκει επίσης ευφάνταστα πουλόβερ, όμως αυτό που πραγματικά απολαμβάνει στη ζωή είναι να γράφει γράμματα. Γράφει γράμματα με παραλήπτες σε όλη την υφήλιο, που δεν τους έχει γνωρίσει ποτέ, υπογράφοντάς τα με κάθε λογής ρομαντικά ονόματα, αλλά ποτέ με το δικό της. Απεχθάνεται τα ανώνυμα γράμματα καθώς, βέβαια, δεν θα είχε όφελος — διότι ποιος απαντά σε ένα ανυπόγραφο γράμμα; Οι υπέροχες επιστολές με τον περίτεχνο γραφικό χαρακτήρα της Καρμέλας διασχίζουν τους ουρανούς με το αεροπλάνο. Κανείς, όμως, δεν της απαντά ποτέ. Αυτή η πλευρά των ανθρώπων, που δεν έχουν χρόνο ποτέ και για τίποτα, μου είναι πραγματικά ακατανόητη.

Ένα ωραίο δευτεριάτικο πρωινό, λοιπόν, πήγα για τη συνηθισμένη μου επίσκεψη στην Καρμέλα, η οποία μάλιστα με περίμενε στην πόρτα. Αμέσως κατάλαβα ότι κάτι της είχε προκαλέσει τρομερή έξαψη διότι είχε ξεχάσει να φορέσει την περούκα της. Η Καρμέλα είναι φαλακρή. Υπό κανονικές συνθήκες, δεν θα έβγαινε ποτέ έξω χωρίς την περούκα της, καθ' ότι είναι αρκετά φιλάρεσκη· η κόκκινη περούκα της είναι ένα είδος βασιλικής χειρονομίας προς τα από καιρό χαμένα μαλλιά της, κάποτε σχεδόν τόσο κόκκινα όσο και η περούκα της, αν δεν με απατά η μνήμη μου. Εκείνο το πρωινό της Δευτέρας, η Καρμέλα χωρίς το σύνηθες στέμμα που της προσέδιδε χάρη, μονολογούσε κατενθουσιασμένη, κάτι που δεν το συνηθίζει κανονικά. Καθώς με άρπαξε από το μπράτσο, μού 'πεσε το αβγό που της πήγαινα και που είχε κάνει το ίδιο πρωί η κότα. Κρίμα· τώρα το αβγό βρισκόταν στο πάτωμα.

«Σε περίμενα, Μάριαν, άργησες είκοσι λεπτά», είπε χωρίς να δώ-

σει σημασία στο σπασμένο αβγό. «Κάποια μέρα θα ξεχάσεις εντελώς να 'ρθεις». Η φωνή της ήταν μια ψιλή τσιρίδα και πάνω-κάτω αυτά πρέπει να είπε, επειδή, βεβαίως, δεν τα είχα ακούσει όλα. Μ' έβαλε μέσα στο σπίτι και μετά από κάμποσες προσπάθειες μου 'δωσε να καταλάβω ότι είχε ένα δώρο για μένα. «Ένα δώρο, ένα δώρο, ένα δώρο». Η Καρμέλα μου έχει κάνει κάμποσα δώρα, τα οποία είναι άλλοτε πλεκτά, άλλοτε φαγώσιμα, όμως πρώτη φορά την έβλεπα τόσο ενθουσιασμένη. Όταν έβγαλε το περιτύλιγμα από το ακουστικό κέρας, σάστισα· δεν ήξερα σε τι χρησίμευε: για να φας, να πιεις ή απλώς για διακόσμηση; Ύστερα από πολλές και περίπλοκες κινήσεις το ακούμπησε τελικά στο αφτί μου και αυτό που πάντοτε άκουγα σαν ψιλή τσιρίδα, μου τρύπησε το κεφάλι σαν μουγκρητό θυμωμένου ταύρου.

«Μ' ακούς, Μάριαν;»

Και βέβαια την άκουγα· ήταν τρομακτικό.

Κούνησα άφωνη το κεφάλι· αυτός ο τρομερός σαματάς ήταν χειρότερος κι από τη μοτοσυκλέτα του Ρόμπερτ.

«Αυτό το θαυμάσιο κέρας θα σου αλλάξει τη ζωή».

«Για όνομα του Θεού, μη φωνάζεις, με ταραάζεις», ήταν το μόνο που είπα τελικά.

«Δεν είναι θαύμα;» είπε η Καρμέλα, διατηρώντας τον ενθουσιασμό της· και μετά πιο χαμηλόφωνα: «Η ζωή σου θ' αλλάξει».

Καθίσαμε και πιπιλίσαμε μια караμέλα με άρωμα βιολέτας που αρέσει στην Καρμέλα επειδή αρωματίζει την αναπνοή· η αγάπη που τρέφω για κείνην μ' έχει κάνει να έχω συνηθίσει πλέον τη μάλλον δυσάρεστη γεύση τους· μάλιστα, έχουν αρχίσει να μου αρέσουν. Σκεφτήκαμε όλες τις επαναστατικές δυνατότητες του δώρου της.

«Όχι μόνο θα μπορείς να κάθεται και ν' ακούς ωραίες μουσικές και έξυπνες συζητήσεις, αλλά θα έχεις και το προνόμιο να κατασκοπεύεις ό,τι λέει η οικογένειά σου για σένα — θα πρέπει να είναι πολύ διασκεδαστικό». Η Καρμέλα είχε τελειώσει την караμέλα της και είχε ανάψει τώρα ένα μαύρο πουράκι που το φυλάει για εξαιρετικές

περιστάσεις. «Βεβαίως, δεν πρέπει να μάθει κανείς για το κέρα, γιατί μπορεί να σου το πάρουν αν δεν θέλουν ν' ακούς τι λένε».

«Γιατί να θέλουν να μου κρύψουν κάτι;» τη ρώτησα αναλογιζόμενη το αθεράπευτο πάθος της Καρμέλας για δράματα. «Δεν τους δημιουργώ κανένα πρόβλημα και σχεδόν ποτέ δεν με βλέπουν».

«Ποτέ δεν ξέρεις», είπε εκείνη. «Όσοι είναι κάτω των εβδομήντα και άνω των επτά είναι πολύ αναξιόπιστοι, εκτός κι αν είναι γάτες. Πρέπει να φυλάγεται. Εξάλλου, σκέψου την απολαυστική δυνατότητα που θα έχεις: ν' ακούς τους άλλους να μιλούν ενώ αυτοί θα νομίζουν ότι δεν τους ακούς».

«Σίγουρα κάπου θα το πάρει το μάτι τους», είπα προβληματισμένη. «Πρέπει να είναι από κέρατο βούβαλου· τα βουβάλια είναι πολύ μεγαλόσωμα ζώα».

«Δεν πρέπει να τους αφήσεις να σε δουν να το χρησιμοποιείς· να το κρύψεις κάπου και ν' ακούς».

Αυτό δεν το είχα σκεφτεί — σίγουρα υποσχόταν άπειρες δυνατότητες.

«Λοιπόν, Καρμέλα, το βρίσκω πολύ ευγενικό εκ μέρους σου· κι αυτό το φλοράλ σεντεφένιο σχέδιο είναι πράγματι πολύ όμορφο· μοιάζει ιακωβιανό».

«Έτσι θα μπορέσεις ν' ακούσεις και το τελευταίο μου γράμμα που δεν το 'χω στείλει ακόμα επειδή περίμενα να σου το διαβάσω. Από τότε που έκλεψα από το προξενείο τον τηλεφωνικό κατάλογο του Παρισιού, η παραγωγικότητά μου έχει αυξηθεί. Το γράμμα απευθύνεται στον Μεσιέ Μπελβεντέρ Ουάζ Νουαζί, οδός ντε λα Ρεστ Ποτέν, Παρίσι, 2ο διαμέρισμα. Και να προσπαθούσες, τόσο εύηχο όνομα δεν θα μπορούσες να επινοήσεις. Τον φαντάζομαι σαν έναν μάλλον ασθενικό ηλικιωμένο τζέντλεμαν, που διατηρεί όμως ακόμα την κομψότητά του, με πάθος για τροπικά μανιτάρια, που τα καλλιεργεί ο ίδιος μέσα σε μια ντουλάπα σε στυλ αμπίρ. Φοράει κεντητά γιλέκα και ταξιδεύει με πορφυρές αποσκευές».

«Ξέρεις, Καρμέλα, καμιά φορά σκέφτομαι ότι ίσως να λάμβανες

κάποια απάντηση αν, ανθρώπους που δεν έχεις συναντήσει ποτέ, δεν τους είχες φτιάξει όπως ήθελες με τη φαντασία σου. Αναμφίβολα το Μεσιέ Μπελβεντέρ Ουάζ Νουαζί είναι ένα ωραιότατο όνομα, αν όμως αντιστοιχεί σε έναν χοντρό άντρα που κάνει συλλογή από ψάθινα καλάθια; Αν δεν ταξιδεύει ποτέ και δεν έχει αποσκευές, αν είναι ένας νεαρός που όλη του η ζωή είναι η θάλασσα; Πρέπει να είσαι περισσότερο ρεαλίστρια, νομίζω».

«Καμιά φορά, Μάριαν, σκέφτεσαι αρνητικά. Παρόλο που ξέρω ότι είσαι ευγενική ψυχή, δεν είναι λόγος ο καημένος ο Μεσιέ Μπελβεντέρ Ουάζ Νουαζί να κάνει κάτι τόσο πεζό όπως το να συλλέγει ψάθινα καλάθια. Διαθέτει ασθενική κράση, αλλά είναι ατρόμητος· σκοπεύω μάλιστα να του στείλω μερικούς σπόρους μανιταριών για να εμπλουτίσει το είδος που του έστειλαν από τα Ιμαλάια». Μιας και δεν είχαμε περισσότερα να πούμε, η Καρμέλα άρχισε να διαβάζει το γράμμα. Παρίστανε ότι είναι μια διάσημη περουβιανή αλпинίστρια, η οποία είχε χάσει το χέρι της προσπαθώντας να σώσει τη ζωή μιας μικρής αρκούδας γκρίζλι που είχε παγιδευτεί στην άκρη ενός γκρεμού. Η μαμά αρκούδα, πολύ εχθρική, της είχε κόψει με τα δόντια το μπράτσο. Συνέχισε δίνοντας κάθε λογής πληροφορίες για τους μύκητες μεγάλου υψομέτρου και προσφέρθηκε να στείλει δείγματα. Μου φάνηκε ότι θεωρούσε πάρα πολλά ως δεδομένα.

Όταν έφυγα από το σπίτι της, κόντευε η ώρα του μεσημεριανού. Κουβαλούσα το μυστηριώδες δέμα μου κάτω από το σάλι μου περπατώντας πολύ αργά για να μην εξαντλώ τις δυνάμεις μου. Ένιωθα κατενθουσιασμένη εκείνη τη στιγμή, μέχρι που είχα σχεδόν ξεχάσει ότι είχαμε ντοματόσουπα για φαγητό. Μου άρεσε πάντα πάρα πολύ η ντοματόσουπα σε κονσέρβα, αν και δεν την τρώμε πολύ συχνά.

Με τη συγκρατημένη ευφορία που με διακατείχε, μου ήρθε να μπω από την κύρια είσοδο αντί να πάω γύρω-γύρω και να μπω από πίσω που ήταν η συνηθισμένη μου διαδρομή. Μου είχε περάσει φευγαλέα η σκέψη να κλέψω μια-δυο σοκολάτες από τη Μιούριελ που τις κρύβει πίσω από τη βιβλιοθήκη. Είναι πολύ σφιχτοχέρα με τα

γλυκά και δεν θα ήταν τόσο χοντρή αν ήταν πιο γενναιόδωρη. Ήξερα ότι είχε πάει στο κέντρο για να αγοράσει καλύμματα για τις καρέκλες ώστε να κρύψει τη λίγδα που είχαν. Καθόλου δεν μ' αρέσουν τα καλύμματα, προτιμώ τις καρέκλες από ψάθα, που και να βρομίσει, δεν γίνεται τόσο θλιβερή όσο το ύφασμα. Δυστυχώς, στη σάλα ήταν ο Ρόμπερτ, ο εγγονός μου, με δυο φίλους του, που τους είχε καλέσει για να πιουν κοκτέιλ. Με κοίταξαν όλοι καλά-καλά και γρήγορα απέστρεψαν το βλέμμα όταν άρχισα να εξηγώ ότι είχα βγει για τον καθιερωμένο περίπατο της Δευτέρας. Η ομιλία μου δεν είναι τόσο καθαρή όσο στο παρελθόν επειδή δεν μου έχει μείνει δόντι. Ο μονόλογός μου δεν είχε προλάβει ν' αρχίσει καλά-καλά όταν ο Ρόμπερτ με πήρε απότομα από το μπράτσο και μ' έβγαλε στον διάδρομο που οδηγεί στην κουζίνα. Ήταν φανερό πως είχε θυμώσει. Όπως λέει η Καρμέλα, ποτέ δεν μπορείς να εμπιστευέσαι τους κάτω των εβδομήντα και τους άνω των επτά.

Ως συνήθως, έφαγα το μεσημεριανό μου στην κουζίνα και πήγα στο δωμάτιό μου για να χτενίσω τη Μαρμίν και την Τσάτσα, τις γάτες. Τις χτενίζω καθημερινά για να διατηρούν γερό και στιλπνό το μακρύ τρίχωμά τους, αλλά και για να φυλάω τις τρίχες που αφαιρώ από τις χτένες για την Καρμέλα, η οποία έχει υποσχεθεί ότι, μόλις μαζευτούν αρκετές, θα πλέξει ένα πουλόβερ. Έχω ήδη γεμίσει δύο βαζάκια μαρμελάδας με τις ωραίες, απαλές τρίχες. Μου φαίνεται ένας ευχάριστος και οικονομικός τρόπος για να 'χει κανείς ζεστά ρούχα τον χειμώνα. Η Καρμέλα πιστεύει πως μία αμάνικη ζακέτα είναι πρακτικό ένδυμα για το κρύο. Εδώ και τέσσερα χρόνια γεμίζω τα δύο βαζάκια, οπότε μάλλον θα πάρει κάμποσο μέχρι να μαζευτεί αρκετό μαλλί ώστε να πλέξει ένα ολόκληρο ρούχο. Θα μπορούσε ίσως να αναμίξει και λίγο μαλλί από λάμα, αν και η Καρμέλα λέει ότι κάτι τέτοιο θα ήταν ζαβολιά. Η ξαδέρφη της Ροζίνας μου έφερε κάποτε για δώρο μία απλή ινδική ανέμη. Την έχω δοκιμάσει γνέθοντας όμορφα, χρήσιμα σχοινιά με περισσεύματα από βαμβακερά υφάσματα. Μέχρι να μαζέψω αρκετό γατίσιο μαλλί, θα έχω γίνει ξεφτέρι στο γνέσιμο.

Είναι μια ρηξικέλευθη ενασχόληση και οφείλω να ομολογήσω ότι θα ήμουν αρκετά ευτυχισμένη αν δεν ένιωθα τόση νοσταλγία για τον βορρά. Λένε ότι από δω μπορείς να διακρίνεις τον Πολικό Αστέρα καθώς ποτέ δεν μετακινείται, αλλά ποτέ δεν κατάφερα να τον βρω. Η Καρμέλα έχει ένα επιπεδοσφαίριο, όμως δεν μπορούμε να ανακαλύψουμε πώς λειτουργεί και είναι ελάχιστοι αυτοί στους οποίους μπορείς να αποτανθείς για τέτοιου είδους ζητήματα.

Μόλις βρήκα κρυψώνα για το ακουστικό κέρας, καταπιάστηκα με την απογευματινή μου εργασία.

Η κόκκινη κότα έδειχνε να γεννά ακόμα ένα αβγό πάνω στο κρεβάτι μου και η Μαρμίν δεν καθόταν να της χτενίσω την ουρά, τα συνηθισμένα δηλαδή. Κόντεψα να πέσω απ' την καρέκλα μόλις εμφανίστηκε ξαφνικά ο Γκάλαχαντ στο δωμάτιο. Την τελευταία φορά που με είχε επισκεφθεί ο γιος μου, ήταν όταν είχε σκάσει η δεξαμενή, και τότε είχε έρθει με τον υδραυλικό. Τώρα στεκόταν στην πόρτα κουνώντας άηχα τα χείλη του. Μάλλον κάτι μου έλεγε.

Έπειτα ακούμπησε ένα μπουκάλι πόρτο στον κομό, μουρμούρισε άηχα κάτι ακόμα και έφυγε. Αυτή η περίεργη συμπεριφορά του Γκάλαχαντ με άφησε σκεπτική μέχρι το βραδάκι. Δεν μπορούσα να φανταστώ τι λόγους είχε να με επισκεφθεί. Δεν ήταν τα γενέθλιά μου, και ποτέ δεν μου είχε κάνει δώρο· κρίνοντας από τον καιρό, δεν ήταν ούτε Χριστούγεννα. Τι προκάλεσε μια τόσο παράλογη αλλαγή στις συνήθειές του;

Εκείνη τη στιγμή δεν νομίζω ότι απέδωσα κάποια δυσοίωνη ερμηνεία στο γεγονός, απλώς ήμουν περίεργη και έκπληκτη. Βεβαίως, αν διέθετα το χάρισμα της διορατικής ψυχολογίας όπως η Καρμέλα, ενδεχομένως να είχα κάπως ανησυχήσει. Όπως και να 'χει, αν είχα προβλέψει τα γεγονότα που ακολούθησαν, το μόνο που θα μπορούσα να είχα κάνει ήταν να περιμένω.

Ένα μεγάλο μέρος της ζωής μου το έχω περάσει περιμένοντας, τις περισσότερες φορές χωρίς αποτέλεσμα. Τώρα τελευταία οι σκέψεις μου δεν έχουν μια λογική σειρά, ωστόσο αυτήν τη φορά κατέστρωσα

ένα σχέδιο δράσης. Ήθελα ν' ανακαλύψω τα κίνητρα πίσω από την ασυνήθιστη αβροφροσύνη του Γκάλαχαντ. Όχι ότι δεν διαθέτει τα συνηθισμένα ανθρώπινα συναισθήματα, απλώς θεωρεί την καλοσύνη προς όλα τα άψυχα πλάσματα σπατάλη χρόνου. Μπορεί να έχει δίκιο, αλλά, από την άλλη, εμένα η αγαύη μου φαίνεται ότι διαθέτει ζωή, έτσι αισθάνομαι ότι μπορώ να έχω και τις απόψεις μου περί ύπαρξης.

Καθώς πλησίαζε το βραδάκι και είχε περάσει και η ώρα του φαγητού, περίμενα μέχρι να πάει για ύπνο η Ροζίνα και ύστερα, ξετυλίγοντας προσεκτικά το ακουστικό κέρασ, βγήκα από το δωμάτιο και πήγα να κρυφτώ στον σκοτεινό διάδρομο που συνέδεε τη σάλα με την κουζίνα. Εδώ η πόρτα ήταν πάντα ανοιχτή, έτσι δεν δυσκολεύτηκα να δω μια ωραία εικόνα οικογενειακής ζωής. Ο Γκάλαχαντ και η Μιούριελ κάθονταν αντικριστά κοντά στο τζάκι με το ηλεκτρικό κούτσουρο. Ήταν σβηστό καθώς δεν είχε πολλή ψύχρα. Ο Ρόμπερτ καθόταν στον στενό καναπέ σκίζοντας σε λωρίδες την πρωινή εφημερίδα. Τα καινούργια καλύμματα κάλυπταν πειθαρχημένα τις καρέκλες και τον καναπέ. Ήταν σκούρα μπεζ με κρόσσια, πρακτικά υποθέτω και εύκολα στο πλύσιμο. Τα τρία μέλη της οικογένειάς μου ήταν απορροφημένα σε κάποια συζήτηση.

«Ακόμα κι αν δεν ξανασυμβεί ποτέ, το κακό έγινε», είπε ο Ρόμπερτ τόσο δυνατά, που δονήθηκε το κέρασ. «Δεν θα τολμήσω ποτέ ξανά να καλέσω φίλους μου στο σπίτι».

«Νομίζω πως είναι ήδη αποφασισμένο», είπε ο Γκάλαχαντ. «Δεν χρειάζεται να συγχύζεσαι τόσο εφόσον έχουμε όλοι συμφωνήσει ότι θα ήταν πολύ καλύτερα σ' έναν οίκο ευγηρίας».

«Πάντοτε αποφασίζεις για όλα με είκοσι χρόνια καθυστέρηση», είπε η Μιούριελ. «Η μητέρα σου τα τελευταία είκοσι χρόνια είναι μια διαρκής πηγή άγχους κι εσύ με το πείσμα και την αδράνειά σου την κρατάς εδώ να τη φροντίζουμε μόνο και μόνο για να ικανοποιήσεις τον συναισθηματισμό σου».

«Μιούριελ, γίνεσαι άδικη», της είπε αδύναμα ο Γκάλαχαντ. «Το

ξέρεις ότι ήμασταν πάντα στριμωγμένοι οικονομικά για να τη βά-
ζαμε σε ίδρυμα προτού πεθάνει ο Τσαρλς».

«Το κράτος διαθέτει ιδρύματα για τους ηλικιωμένους και τους
αδύναμους», είπε απότομα η Μιούριελ. «Θα έπρεπε να την έχουμε
κλείσει μέσα πριν από πολύν καιρό».

«Δεν είμαστε στην Αγγλία», είπε ο Γκάλαχαντ. «Εδώ τα ιδρύματα
δεν είναι κατάλληλα για ανθρώπινα πλάσματα».

«Η γιαγιά», είπε ο Ρόμπερτ, «μετά βίας υπάγεται στα ανθρώπινα
πλάσματα. Είναι μια μπαμπόγρια που της τρέχουν τα σάλια».

«Ρόμπερτ», είπε ο Γκάλαχαντ καθόλου πειστικά, «σε παρακαλώ
τώρα».

«Ε, λοιπόν, δεν πάει άλλο», είπε ο Ρόμπερτ. «Καλώ κόσμο να
τα πούμε σαν άνθρωποι και να πιούμε ένα ποτό και μπαίνει μέσα
το τέρας του κάστρου παραληρώντας ασυνάρτητα μέρα μεσημέρι
ώσπου αναγκάζομαι να την πετάξω έξω. Ευγενικά, φυσικά».

«Να θυμάσαι, Γκάλαχαντ», συμπλήρωσε η Μιούριελ, «ότι οι με-
γάλοι άνθρωποι δεν έχουν συναισθήματα όπως εσύ κι εγώ. Θα ήταν
πολύ πιο χαρούμενη σ' ένα ίδρυμα όπου υπάρχει προσωπικό για
να τη φροντίζει. Είναι καλά οργανωμένοι τη σήμερον ημέρα. Το
μέρος για το οποίο σας είπα στη Σάντα Μπριγκίντα ανήκει σε μια
Αδελφότητα, την Πηγή του Φωτός, και το επιχορηγεί μια περίφημη
αμερικανική εταιρεία δημητριακών (Δημητριακά για Πρωινό Μπά-
ουνσινγκ και Σία). Είναι πολύ οργανωμένο και οικονομικό, μέσα
σε λογικά πλαίσια».

«Ναι, μου το είπες», της είπε ο Γκάλαχαντ, που έδειχνε να βα-
ριέται τη συζήτηση. «Συμφωνώ· το μέρος φαίνεται κατάλληλο γι'
αυτήν. Πιστεύω πως εκεί θα τη φροντίζουν πολύ καλά».

«Πότε, λοιπόν, θα μας αδειάσει τη γωνιά;» είπε ο Ρόμπερτ. «Θα
μπορούσα να μετατρέψω αυτό το δωμάτιο σε συνεργείο για τη μο-
τοσυκλέτα».

«Δεν μας κυνηγά κανείς», είπε ο Γκάλαχαντ. «Θα πρέπει να της
το πούμε πρώτα».